

DEÁK
Zoltán
1905. évi 7. Magyar Kvt.
Munkácsy
jeh. 5
1972
New York
Spink

Curriculum Vitae

1905-ben születtem Ungvárott, ahol középiskolai igazgató volt az apám. Egykori tanítványai hálával emlékeznek tanítására, mely az ember-szeretetet hirdette. Ebben a határmenti városban szívtam magamba a hu-manitárius eszméket; azt az egész pályámon végighúzódo vezérelvet, hogy minden ember egyenlőnek születik és sem a társadalmi származás, sem a faji vagy felekezeti különbözőség nem lehet válaszfal ember és ember között.

A középiskolák elvégzése után a pesti tudományegyetem jogi kará-ra iratkoztam be, de u. n. távjogász voltam, mert közben a gráci egyete-men művészettörténeti órákat hallgattam. Ekkor történt, hogy az Ujság-írók Egyesületének elnöke, Babár Mihály arra ösztönözött: lépjek az uj-ságírói pályára. 1925 óta számor ujságnál dolgoztam, hamarosan saját lapom is volt Ujpesten; de azért elvégeztem az egyetemet, jogi és ál-lamtudományi doktorátust szereztem /politikai tárgyú disszertációm az Egyesült Európáról szolt/ és letettem az ügyvédi és bírói vizsgát.

Az "Ujpesti Szemle", az ugyancsak ujppesti "Független Ujság", a "Bu-dapestvidéki Ujság" és az "Ujpest": ezek voltak vidéki működésem ál-lomásai; az utóbbi két lapnál már mint szerkesztő dolgoztam. Részt-vettem a városi képviselőtestület munkájában, a színiügyi bizottság el-nöke voltam. Megalakítottam a Vörösmarty Irodalmi Társaságot, melynek Babits Mihály volt az elnöke, én a főtájtára. Szerkesztettem a társaság "Délsziget" c. folyóiratát, az ujppesti színházban Vörösmarty Csongor és Tindjéjt rendeztem. Erre az időre esik verseskönyvem és két regé-nyem megjelenése.

Budapesten az "Ujság", az "Esti Kurir" és a "Magyar Nemzet" munka-társaként dolgoztam. 1938-ban Egyed Goltán felkérésére a "Film-Szín-ház-Irodalom" szerkesztője lettem, miután ezt megelőzőleg az "Ujpest" c. lapom engedélyét Kolozsvári-Konopa sajtófőnök elkobozta a hitleriz-mus ellen írt harcos cikkeim miatt. A szabadságjogok védelmében írt cikkeim miatt háromszor állították bíróság elé s mindháromszor eli-téltek - egyik feljelentőm Endre Kasszó, a később kivégzett háborus főbűnös volt.

A német megszállás után a Bajnok-konzervgyárban helyezkedtem el, amely hamarosan a nemzeti ellenállás egyik gócpontja lett. A személy-zeti osztály igazgatója voltam s ebben a rámoszott szerepkörben igen sok politikai és vallási üldözöttet vettem fel alkalmazottnak hamis név alatt, az általam rendelkezésre bocsájtott hamis okmányokkal. Szám-szerint 27 zsidó és majánem ugyanennyi egyébvállású üldözött mentette meg így az életét, közülük több bujkálásra kényszerült jugoszláv állampol-gár. Résztvettem a fegyveres ellenállási mozgalomban, összekötő szol-gálatot teljesítettem az ellenálló csoportok közt, a náciák által meg-gyilkolt Kiss Lajos altábornagy utódja voltam, szabotázs-akciókat hajtottam végre, Rozsnyón kapcsolatot teremtettem a szlovák partizán-nokkal /ezen a csoporton is több üldözött személyt juttattam bizton-ságba, többek közt dr. Áriesz Ede egyetemi tanárt/ - minden erőmmel har-coltam a náci megszállók ellen, a magyar szabadság és az emberi jogok védelmében. 1944 decemberében elfogtak, karomat, boráimat összetörték.

A háború után tevékenyen résztvettem az új, demokratikus ország építésében. Szerkesztettem a "Demokrácia" c. politikai hetilapot és a "Színház" c. művészeti ujságot, egyidejűleg dolgoztam a Kiszgazdapárt művészeti osztályán, hangversenyeket rendeztem, résztvettem a rádió munkájában és tanítottam Rózsahegy Kálmán színiiskolájában. 1947 ele-jén még megindítottam "Rómeó és Julia" című képes művészeti lapomat és megjelent "Egyetlen szerep" című regényem, de Nagy Ferenc erőszakos eltávolítás után hamarosan újra üldözötté váltam, ezuttal a kommunis-ta rendszer részéről, mert újra csak az emberi jogokat védelmeztem. Az 1947 júniusában bekövetkezett kommunista államcsíny után az én ujsá-gom volt az első, amelyet betiltottak.

1947 novemberében mindenemet elhagyva menekültem el Magyarorszá-g-ról. Átmenetileg Belgiában telepedtem le, ahol a "Szabad Toll" című ujságot adtam ki, majd 1951 végén a politikai menekülteknek biztosított külön kvótán amerikai vizumot kaptam.

New York, 1955 augusztus

Dr. Deák Zoltán

DEAK

Zoltán
1905 - Jan 7

~~1905~~

Meghalt

Jan 5

1972

New
York

Gulyás Pál: M. írta.
V. 389 (Lc)

ekönyvtar.sk-szeged.h